

Asia: VN/23899/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot koskien HE luonnosta

Akava ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen EU:n päästökauppamekanismin laajentamisesta. Päästökauppajärjestelmä on ollut tehokas keino vähentämään päästöjä ja siksi sen laajentaminen koskemaan myös liikennettä ja lämmitystä on hyvin perusteltu, vaikka toimilla on vaikutusta suomalaisten yritysten kilpailukykyyn ja kuluttajiin.

Kuluttajien kokemaa haittaa pyritään pienentämään sosiaalisella ilmastorahastolla. Ko rahoitus myönnetään jäsenvaltiolle sen laatiman ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman (SCP) perusteella ja on tärkeää, että palkansaajaliike otetaan Suomessa mukaan valmistelemaan tuota suunnitelmaa. Seuraava komissio tullee tarkastelemaan EU:n rahoitusvälineitä ja olisi tärkeää, että Suomi pyrkii vaikuttamaan siihen, että erilaisten rahoitusvälineiden määrä pienenee ja jos sosiaalinen ilmastorahastolla ei korvata kansallista sosiaaliturvaa missään jäsenvaltiossa.

Päästökauppadirektiivin kansallinen, minimivaatimusta laajempi soveltamisala on hyvä ja kannatettava asia. Huolellisesti suunniteltuna ja toteutettuna se edistää Suomen taakanjakosektorin päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Keskeistä on, että mahdolliset hyvitykset suunnitellaan siten, että ne eivät poista kannusteita vähentää päästöjä hyvityksen piiriin kuuluvilla toimialoilla.

Toimialoille jaettavat hyvitykset tulee rajata vain niihin toimialoihin, joissa voidaan todeta päästökaupasta aiheutuvan merkittävää haittaa toimialan kansainväliseen kilpailukykyyn. Kotimaisten lentojen rajaaminen ulos mahdollisten hyvitysten piiristä onkin erityisesti tällä perusteella kannatettavaa ja hyvin perusteltua.

Mahdollisten hyvitysten toteutuksessa tulee hyödyntää mekanismeja, joissa kannuste päästövähennyksiin säilyy. Tällainen on esimerkiksi Aalto Economic Institutin ehdottama kotitalouksille suunnatun liikenteen päästöveron tasapalautus (https://www.aaltoei.fi/wp-content/uploads/2020/10/AEI_raportti.pdf), jota voitaisiin soveltaa myös yrityksiin. Tasapalautuksessa etuna on sen kannustavuus päästövähennyksiin, kun eniten saastuttavat saavat suhteessa pienemmän hyvityksen kuin vähemmän saastuttavat. Yritysten toiminnan erilaiset mittakaavat voidaan huomioida hyvityksissä samanlaisen vaikutuksen saamiseksi kaikenkokoisille yrityksille. Tasapalautuksen etuna on myös kevyempi hallinnollinen taakka, kuin suoraan kulutukseen perustuvassa hyvityksessä.

Myös välittömät ja välilliset vaikutukset Suomen päästöihin ja nieluihin tulee ottaa huomioon toimialojen hyvityksien tarpeen arvioinnissa, ja hinnoitella asianmukaisesti myös esimerkiksi taloudellinen taakka heikentyvistä hiilinieluista ja Suomen jääminen asetetusta LULUCF-nielutavoitteesta.

Säännely yhteisö

Palaute ehdotetusta säännellyn yhteisön määritelmästä ja velvoitteiden siirrosta sopimuksella sekä sääntelyn kohdetta koskevista vaikutuksista

-

Maa-, metsä- ja kalatalous

Miten ja kenelle mahdolliset hyvitykset tulisi toteuttaa erityisesti maa-, metsä- ja kalatalouden toimialoilla?

-

Liikennesektorin toimijat

Mitä vaikutuksia soveltamisalarajauksella on toimintaanne?

-

Miten mahdolliset hyvitykset niille yritysmuotoisille toimijoille, joiden käyttämä polttoaine tulee soveltamisalan piiriin, voisi toteuttaa?

-

Rekilä Piia
Akava ry - Jussi-Pekka Teini, Tekniikan Akateemiset TEK